

Constatările Misiunii de observare Promo-LEX cu privire la organizarea și desfășurarea turului doi de scrutin al alegerilor locale noi și parțiale din 19 mai (2 iunie) 2024

Observatorii Promo-LEX au monitorizat în două localități, or. Bucovăț (r. Strășeni) și c. Tîrnova (r. Dondușeni), desfășurarea turului doi pentru alegerea primarilor, care a avut loc în data de 2 iunie 2024. Circumscripțiile și data desfășurării turului doi au fost stabilite de către Comisia Electorală Centrală (CEC), în termen legal.

Desfășurarea campaniei pentru turul doi de scrutin. În data de

30 mai 2024, CECE I nr. 13/21 Tîrnova a anulat înregistrarea candidatului PPŞ ca urmare a sesizărilor Inspectoratului de Poliție Donduşeni. Acestea erau bazate pe denunțurile depuse de către unii locuitori ai comunei Tîrnova, în care se menționa despre oferirea a câte 500 lei pentru votarea candidatului PPŞ. În cadrul vizitei efectuate în localitate, observatorii Promo-LEX au fost informați de cel puțin cinci locuitori despre oferirea de bani, de către PPŞ, în cadrul campaniei electorale.

Avocații PPŞ au contestat decizia CECE I Tîrnova, însă atât CEC, cât și instanța de fond și apel au menținut fără modificări Hotărârea Consiliului electoral de circumscripție.

Asociația Promo-LEX consideră că actele de corupție trebuie eliminate definitiv din practica electorală. Organizarea unor alegeri libere și corecte presupune respectarea cadrului legal, inclusiv ce ține de asigurarea transparenței finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale.

În același timp, cu referire la organizarea turului doi de scrutin din Tîrnova, reținem următoarele aspecte:

- atât prevederile legale, cât și cele din regulamentele CEC, în partea ce ține de anularea înregistrării unui candidat în turul doi, rămân a fi neclare și insuficient dezvoltate. Anterior, Promo-LEX a semnalat, inclusiv la etapa de elaborare a unui nou Cod electoral, despre acest vid legislativ;
- pe pagina CEC, în compartimentul dedicat alegerilor locale noi și parțiale din 19 mai 2024, nu am identificat hotărârile CECE cu privire la organizarea turului doi de scrutin, inclusiv a CECE Tîrnova ce ține de anularea înregistrării unui candidat;
- în contextul evenimentelor legate de excluderea unui candidat din CECE Tîrnova, înaintea turului II de scrutin, și a includerii unui singur candidat în buletinul de vot, reamintim că art. 72 alin. (4) din Codul electoral prevede posibilitatea aplicării

ștampilei cu mențiunea „Retras” și după tipărirea buletinelor de vot, în cazurile în care concurentul electoral își retrage candidatura sau înregistrarea acestuia este anulată.

Ziua alegerilor pentru turul doi de scrutin. Potrivit observatorilor Promo-LEX, organele electorale inferioare (BESV, CECE) au activat responsabil și eficient. Procedurile de deschidere au fost observate în două secții (SV) din patru, ambele fiind deschise fără întârziere. Observatorii Promo-LEX au raportat că în SV nr. 13/26 Tîrnova nu a fost asigurată solemnitatea deschiderii prin intonarea imnului și afișarea drapelului de stat, dar și despre lipsa safeului pentru păstrarea buletinelor de vot nerepartizate membrilor biroului electoral.

Votarea a fost organizată eficient și s-a desfășurat liniștit. Totuși, procesul electoral din Tîrnova a fost marcat de îndemnuri și instrucțiuni, diseminate în mediul online, de a deteriora buletinele de vot, în urma excluderii candidatului PPȘ. Acest fapt ce a provocat, cel mai probabil, creșterea ponderii buletinelor nevalabile, comparativ cu primul tur.

Închiderea secțiilor de votare s-a desfășurat regulamentar. Numărarea voturilor de către organele electorale s-a efectuat conform prevederilor legale, iar procesele-verbale au fost completate fără erori.

Misiunea de observare a efectuat și numărarea în paralel a voturilor. Potrivit constatărilor preliminare Promo-LEX scrutinele sunt valabile, iar rezultatele sunt următoarele:

N.	Localitate	Primar ales	Rezultate preliminare CEC	Rezultate preliminare Promo-LEX	Diferența
1.	c. Tîrnova, Dondușeni	Gîsca Vladimir, <i>Partidul Socialiștilor din Republica Moldova</i>	741 (100%)	741 (100%)	–

2.	or. Bucovăț, Strășeni	Lozovan Nicolae, <i>Partidul Acțiune și Solidaritate</i>	217 (43,49%)	217 (43,49%)	–
		Maximova Irina, <i>Partidul Social Democrat European</i>	282 (56,51%)	282 (56,51%)	–

Amintim că, în data de 19 mai 2024 s-u desfășurat turul I al alegerilor locale noi și parțiale în nouă localități din Republica Moldova. Atât pentru funcția de primar, cât și consilieri, au fost înregistrați inclusiv candidați excluși la alegerile locale generale din toamna anului 2023, ca urmare a anulării înregistrării concurentului electoral Partidul politic „Șansa” (PPȘ). Mai mult, în satele Chioselia Rusă și Cotovscoe (UTA Găgăuzia) candidații PPȘ, excluși în 2023, au participat în calitate de candidați independenți și au fost aleși primari.

Asociația Promo-LEX este organizația neguvernamentală cu cea mai vastă experiență de monitorizare a alegerilor la nivel național. Cu începere din anul 2009, aceasta este a 26-a Misiune organizată cu implicarea a peste 17 mii de observatori naționali. Scopul Misiunilor de observare este informarea publicului despre modul de organizare și desfășurare a alegerilor, precum și sporirea încrederii în procesul electoral. Misiunea de observare are loc cu susținerea financiară a Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională ([USAID](#)).

Pentru informații suplimentare:

Dumitrița Ciuvaga

Comunicatoare

Asociația Promo-LEX

Tel: +373 68 800 827

Constatările preliminare ale Misiunii de observare Promo-LEX cu privire la organizarea campaniei electorale și desfășurarea zilei alegerilor din 19 mai 2024

Observatorii Promo-LEX au monitorizat în nouă localități din țară desfășurarea alegerilor locale noi și parțiale – primele de acest fel organizate după alegerile locale generale din 2023.

În cinci localități, alegerile au fost organizate din cauza numărului mic de candidați sau chiar a lipsei acestora în scrutinul din toamna trecută, iar în patru – pe motiv că primarii aleși în noiembrie 2023 au fost ulterior aleși în calitate de președinți de raioane.

În două din cele nouă localități – satele Chioselia Rusă și Cotovscoe (UTA Găgăuzia) – s-a votat atât pentru primari, cât și pentru consilieri locali; în s. Sagaidac (r. Cimișlia), c. Tîrnova (r. Dondușeni), c. Hănăsenii Noi (r. Leova) și or. Bucovăț (r. Strășeni) – s-a votat doar pentru primari, iar în c. Cealîc, s. Cairaclia și c. Salcia (r. Taraclia) – doar pentru consilieri locali.

Informațiile prezentate în continuare au fost colectate și raportate de către trei observatori pe termen lung (OTL) și șapte observatori pe termen scurt (OTS), care au monitorizat fiecare dintre cele 13 secții de votare (SV) constituite.

În general, **alegerile au fost organizate și administrate** transparent și eficient de către CEC. Au fost implicați activ și președinții permanenți ai consiliilor electorale de nivelul II (CECE II). Totuși, lipsa unui organ electoral permanent, în cazul Unității teritoriale autonome Găgăuzia (UTAG), a creat impedimente în activitatea organelor electorale inferioare din UTAG. În plus, cel puțin la etapa inițială a instruirii și activității funcționarilor electorali din UTAG și Taraclia, au existat dificultăți pe motiv că aceștia cunosc insuficient limba română.

Datele privind numărul alegătorilor au fost transparente, iar solicitanții au avut acces la listele electorale. Înregistrarea candidaților s-a desfășurat regulamentar.

Campania electorală nu a fost foarte activă, majoritatea acțiunilor desfășurându-se în ultima săptămână, înainte de ziua alegerilor. Principala modalitate de a face campanie a fost agitația „din ușă-n ușă”. În unele localități,

observatorii Promo-LEX au identificat zvonuri privind coruperea alegătorilor, însă informația nu a putut fi verificată. Interesul față de campanie a fost scăzut din partea mass-mediei locale și regionale. Observatorii nu au întâlnit impedimente în monitorizarea alegerilor.

Ziua alegerilor. Procedurile de deschidere au fost observate în șase SV. Secțiile s-au deschis fără întârzieri. În același timp, doar într-o secție a fost asigurată solemnitatea deschiderii prin intonarea imnului și afișarea drapelului de stat. Camerele de filmat nu au înregistrat întreg procesul de deschidere în două SV (22/27; 33/21), iar într-o secție (13/26) nu a existat safeu pentru păstrarea buletinelor de vot nerepartizate membrilor biroului electoral.

În esență, în ziua alegerilor votarea a fost organizată eficient și s-a desfășurat liniștit. Totuși, observatorii Promo-LEX au raportat 24 incidente, dintre care majoritatea țin de votarea nejustificată în grup (6 cazuri – 11/39 Sagaidac), încălcarea secretului votării (4 cazuri – 33/26 Salcia, 11/39 Sagaidac), întreruperea procesului de filmare (3 cazuri – 33/26 Salcia, 22/27 Hănăsăni Noi, 33/21 Samurza) și prezența nejustificată a persoanelor neautorizate (3 cazuri – 22/27 Hănăsăni Noi, 11/39 Sagaidac).

Închiderea secțiilor de votare s-a desfășurat regulamentar. Numărarea voturilor de către organele electorale s-a efectuat rapid. În același timp, patru birouri ale secțiilor de votare (11/39 Sagaidac, 13/25 Tîrnova, 33/22 Cealîc, 36/57 Cotovscoe) au ignorat norma cu privire la obligativitatea prezentării buletinului de vot la numărare de către un singur membru. O secție de votare nu a fost iluminată suficient (13/25 Tîrnova), iar în alta (33/22 Cealîc) camera video nu a fost amplasată lângă masa pentru numărarea voturilor.

Misiunea de observare a efectuat și **numărarea în paralel a voturilor**. Potrivit constatărilor preliminare Promo-LEX, toate scrutinele sunt valabile, iar în patru localități primarii au

fost aleși din primul tur (vezi tabelul). În alte două localități (Bucovăț și Tîrnova) va fi organizat turul II de scrutin în două săptămâni.

N.	Localitate	Primar ales	Rezultate preliminare CEC	Rezultate preliminare Promo-LEX	Diferența
1.	Hănăsenii Noi ,Leova	Lungu Iurie, PAS	229 (60.42%)	229 (60.42%)	–
2.	Chioselia Rusă, UTAG	Gospodinov Gheorghii, independent	240	240	–
3.	Cotovscoe, UTAG	Palic Gheorgii, independent	262	262	–
4.	Sagaidac, Cimișlia	Cojocaru Ion, PAS	412 (61.40%)	412 (60.42%)	–

Numărarea în paralel a voturilor obținute de concurenți pentru funcțiile de consilier în consiliile locale, la fel, confirmă rezultatele preliminare prezentate de CEC.

Procesele verbale, potrivit Misiunii, au fost completate de către BESV fără erori.

Asociația Promo-LEX este organizația neguvernamentală cu cea mai vastă experiență de monitorizare a alegerilor la nivel național. Cu începere din anul 2009, aceasta este a 26-a Misiune organizată cu implicarea a peste 17 mii de observatori naționali. Scopul Misiunilor de observare este informarea publicului despre modul de organizare și desfășurare a alegerilor, precum și sporirea încrederii în procesul electoral. Misiunea de observare are loc cu susținerea financiară a Agenției Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională ([USAID](#)).

Pentru informații suplimentare:

Dumitrița Ciuvaga

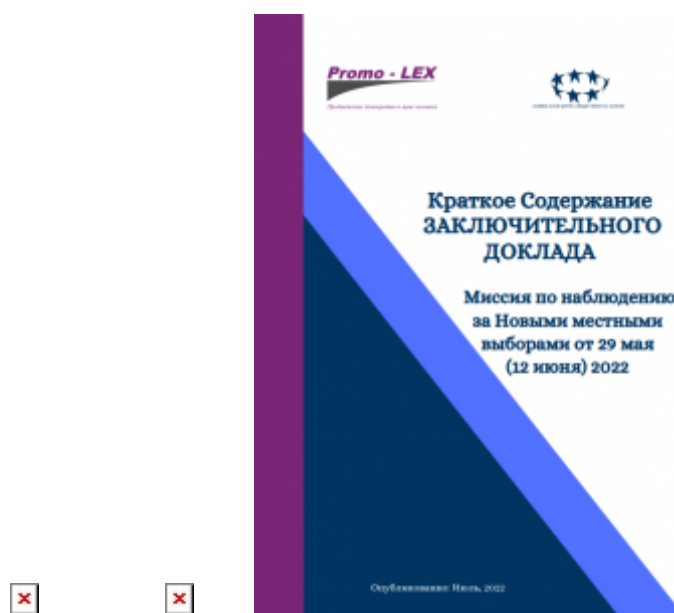
Comunicatoare

Asociația Promo-LEX

Tel: +373 68 800 827

RAPORT FINAL al Misiunii Promo-LEX de observare a alegerilor locale noi din 29 mai (12 iunie) 2022

RAPORT FINAL Misiunea de

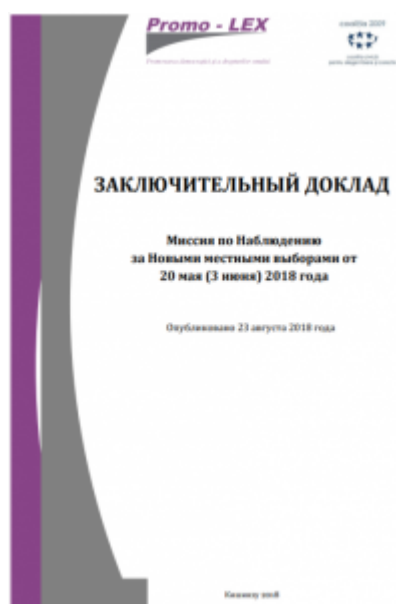
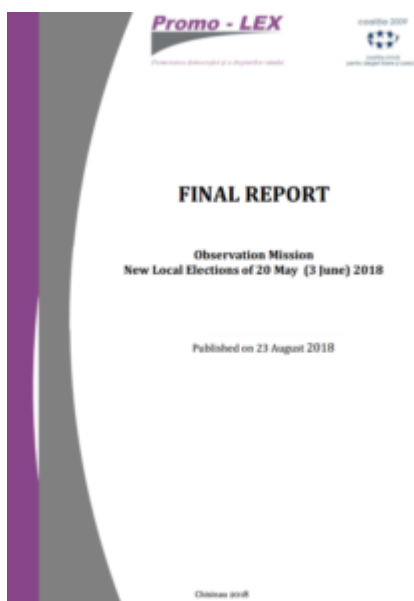
observare a Alegerilor locale noi din 21 noiembrie 2021

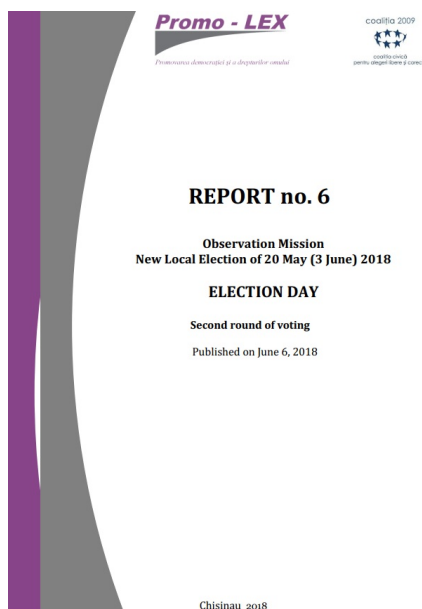
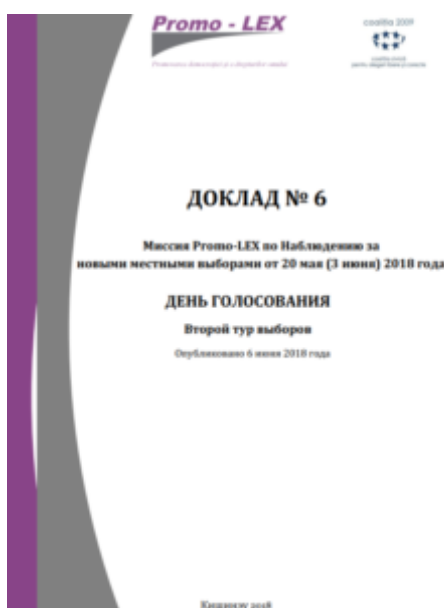

Raport final | Misiunea de

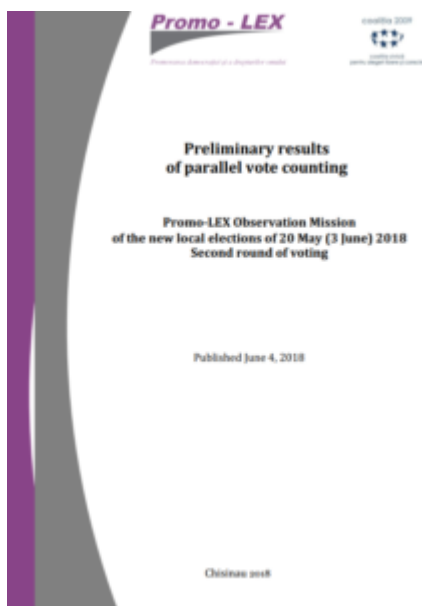
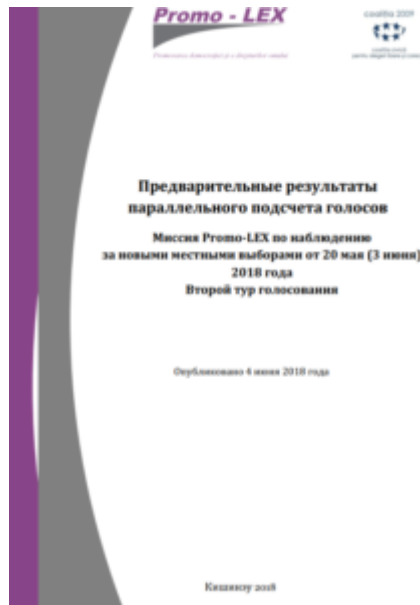
Observare a Alegerilor locale noi din 20 mai (3 iunie) 2018

Observare Promo-LEX a alegerilor locale noi din 20 mai (3 iunie) 2018. Ziua alegerilor, turul II

Rezultatele preliminare ale numărării în paralel a voturilor din ziua alegerilor

Misiunea de Observare Promo-LEX prezintă ultimele date ale celui de-al doilea tur de scrutin al alegerilor locale noi din 20 mai (3 iunie) 2018

3 iunie 2018

Ora: 22:30

Misiunea Promo-LEX constată,

Intimidarea observatorilor Promo-LEX – 1 caz

SV 252 Rîșcani. În cadrul secției președintele a intimidat observatorul și a utilizat cuvinte obscene la adresa acestuia.

Prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta sau perimetrul de 50 de metri ai secției de votare – 6 cazuri

SV 69 Botanica. O persoană neidentificată a intrat în secția de votare și a început să întrebe președintele BESV dacă buletinele de vot sunt păstrate la loc sigur. Apoi a avut întrebări cu privire la tricolorul care ar fi fără stemă din cadrul secției. La intervenția observatorului Promo-LEX domnul s-a prezentat ca fiind consilier local, însă s-a legitimat fugitiv fără ca să-i permită observatorului să înțeleagă. Din spusele altor persoane, domnul este consilier local din partea unui partid politic.

SV 17 Botanica. Un membru de partid s-a aflat în raza SV pe parcursul votării.

SV 231 Rîșcani. În incinta SV pe o perioadă de circa 3-4 minute sau aflat 2 reprezentanți a unui concurent electoral care au comunicat cu observatorii partidului, după care au plecat.

SV 69 Botanica. Reprezentanții unui concurent electoral s-au

prezentat la SV și au chemat observatorii partidului, precum și membra BESV din partea PSRM afară să vorbească. Observatorii și membra BESV au ieșit afară. După ce membra BESV și observatorii au ieșit să vorbească cu ei, Observatorul Promo-LEX i-a întrebat pe reprezentanți de ce se află acolo, la care ei au răspuns că este dreptul lor și că vor să verifice dacă totul este în regulă. Reprezentanții au încercat să o intimideze pe observator și i-au zis că dacă dorește, poate să apeleze la poliție și să scrie contestație la președinte, apoi au plecat cu o mașină Chevrolet neagră cu numărul CQX673.

SV 281 Băcioi. Doi cetățeni, care s-au prezentat jurnaliști de la un canal TV au venit în secția de votare. Cameramanului i s-a permis în baza legitimației, a doua persoană a prezentat doar buletinul de identitate. Au asistat la numărare.

SV 312 Ghidighici. Pe parcursul zilei în preajma SV staționa o mașină în care se aflau 2 persoane, a fost chemată poliția pentru a afla motivul staționării, însă aceștia au declarat că nu au nimic cu alegerile.

Agitație electorală sau PR negru în perimetrul și/sau în apropierea secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 2 cazuri

SV 278 Vatra. Observatorul Promo-LEX a fost contactat telefonic de către o doamnă care s-a prezentat drept reprezentant a unui concurent, care a îndemnat observatorul să meargă la vot.

SV 45 Botanica. Observatorul a primit un apel telefonic de la o persoană, care s-a prezentat ca reprezentantul unui partid politic, și a îndemnat să iasă la vot.

Activități de mobilizare a alegătorilor – 1 caz

SV 278 Vatra. Observatorul Promo-LEX a fost contactat telefonic de către o doamnă care s-a prezentat drept reprezentant a unui concurent, care a îndemnat să meargă la vot.

Deficiențe în listele electorale (discrepanțe dintre adrese;

alegători decedați; semnături în locul altor persoane) – 10 cazuri

SV 79 Buiucani. Un alegător a depistat înregistrate în locuința sa 2 persoane necunoscute.

SV 54 – Botanica. Un alegător s-a prezentat cu copia certificatului de deces a unui alegător inclus în listele electorale de bază. Membrii BESV au menționat în listă acest fapt și au anexat copia certificatului.

SV 54 Botanica. Un alegător s-a regăsit în SIAS Alegeri, dar nu pe cea de hârtie. A fost introdus în lista suplimentară.

SV 55 Botanica. Două doamne au observat la dânsurile în locuință înregistrate persoane care deja de 15 ani nu mai locuiesc acolo, ambele au scris câte o cerere către CEC pentru soluționarea acestei probleme.

SV 80 Buiucani. Un alegător nu s-a regăsit în listele de bază dar era înregistrată în SIAS Alegeri. După consultarea cu CEC, alegătorul a fost introdus în lista suplimentară

SV 213 Rîșcani. Câțiva alegători (o familie) a identificat în listele electorale de bază o persoană străină înregistrată la adresa de domiciliu.

SV 229 Rîșcani. Un alegător a identificat în listele electorale de bază 2 persoane străine înregistrată la adresa sa de domiciliu. Nu a fost depusă nici o contestație, alegătorul nu a mai dorit să voteze. Președintele SV i-a oferit date de contact unde acesta urmează să se adreseze cu privire la problema dată.

SV 55 Botanica. Un alegător care a aflat că la adresa sa mai este înregistrată o persoană, a declarat că nu are încredere în alegeri și nu mai dorește să voteze.

SV 211 Rîșcani. O persoană s-a prezentat la SV pentru a vota însă nu a fost identificată în programul SIAS Alegeri și nici în listele electorale de bază. Președinta a sunat la CEC și a fost informată că persoana nu mai are acolo viza de reședință. Alegătorului nu i s-a permis să voteze, astfel a depus o contestație.

SV 131 Centru. Un cetățean a depistat în listele electorale de bază, numele soției sale, care este repartizată la o SV din

alt sector, conform vizei de reședință. Doamna a solicitat să voteze și ea aici, i s-a permis, a lăsat o copie a buletinului de identitate.

Fotografierea buletinelor de vot – 4 cazuri

SV 100 Buiucani. Un alegător a fotografiat buletinul de vot, la rugămintea președintelui BESV poza a fost ștearsă.

SV 160 Ciocana. Un alegător a fotografiat buletinul de vot, președintele BESV a văzut dar nu s-a implicat, poza nu a fost ștearsă.

SV 15 Botanica. Un alegător a fotografiat buletinul de vot după aplicarea ștampilei „Votat”, a fost chemată poliția și domnul a șters poza.

SV 141 Centru. Un alegător a fotografiat buletinul de vot, președintele BESV a chemat poliția, domnul a șters pozele.

Anularea buletinelor de vot neutilizate înainte de închiderea SV – 2 cazuri

SV 17 Botanica. Membrii BESV au început anularea buletinelor neutilizate la ora 20.30.

SV 103 Băcioi. Membrii BESV au început anularea buletinelor de la ora 20.30. La procedură a participat și șoferul care este responsabil de transportarea buletinelor către CEC. La intervenția observatorului Promo-LEX, președinta SV a zis ca acel domn este șofer și că el are experiență.

Altele – 2 cazuri

SV 233 Rîșcani. După ce a fost închisă SV, au venit 2 persoane la ușă (reprezențați PSRM) care au dorit să intre în SV, însă nu li s-a permis accesul. Aceștia au declarat că vor depune contestație.

SV 219 Rîșcani. Secția de votare s-a închis la 21:14, fiindcă o doamnă a dorit să voteze, menționând că a întârziat din cauza că a fost la serviciu.

Misiunea de observare Promo-LEX a alegerilor locale noi din 20 mai (3 iunie) 2018 monitorizează al doilea tur de scrutin din circumscripția Chișinău prin intermediul a 5 observatori pe

termen lung (OTL). În ziua scrutinului, Promo-LEX a delegat câte un observator pe termen scurt (OTS) în fiecare secție de votare din circumscripție. Observatorii implicați în procesul de monitorizare au semnat Codul de conduită al observatorului național independent Promo-LEX, obligându-se să acționeze operativ, cu buna-credință și în mod non-partizan. Activitatea tuturor observatorilor este coordonată de echipa centrală a asociației.

Activitatea MO Promo-LEX este susținută financiar de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate în rapoartele publice Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Pentru mai multe detalii, contactați:

Axenia Chirilov, Ofițer de comunicare al Misiunii de Observare a Alegerilor Promo-LEX: GSM 060168314, e-mail: axenia.chirilov@promolex.md

---

Promo-LEX vine cu detalii noi privind turul doi al alegerilor locale noi din 20

mai (3 iunie) 2018

3 iunie 2018

Ora: 19.30

Misiunea de Observare Promo-LEX constată,

Prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta sau perimetrul de 50 de metri ai secției de votare – 8 cazuri SV 144 Centru. În incinta secției de votare, a fost prezent timp de 2 minute un concurent, care s-a salutat și a dat mâna cu toți membrii BESV. A dorit succes tuturor și a plecat.

SV 64 Botanica. Doi reprezentanți ai unui concurent electoral au sosit cu mașina la SV, au intrat în secție și au chemat, într-o parte, observatorul concurentului cu care au discutat circa 5 minute. Apoi au chemat Președintele SV cu care au vorbit la fel circa 5 minute. Ulterior au plecat.

SV 205 Rîșcani. Un fost concurent electoral, s-a aflat în secția de votare timp de 5 minute, a vorbit cu președintele BESV, îi punea întrebări. Membrii BESV nu i-au făcut careva observații.

SV 39 Botanica. Doi cetățeni au intrat în SV și au discutat cu observatorul unui concurent. A fost invitat la discuție și președintele BESV, care însă a refuzat, solicitând detalii despre cine sunt cetățenii respectivi. Unul dintre ei s-a prezentat drept membru a staff-ului central al partidului. Ulterior, persoanele respective au ieșit afară cu observatorul concurentului. Observatorul celuilalt concurent a încercat să se apropie de ei însă a fost îndemnat să nu se implice în discuție.

SV 47 Botanica. Reprezentantul unui concurent a sosit la SV, a vorbit cu observatorul de la partidul respectiv, a încercat să vorbească cu Președintele BESV, însă acesta a refuzat. Ulterior, politicianul a plecat.

SV 206 Rîșcani. În incinta SV a fost prezent un membru al unui partid-concurent. Acesta a încercat să comunice cu președinta

BESV, însă aceasta i-a indicat faptul că nu are dreptul să se afle în SV.

SV 271 Sîngera. În incinta SV au intrat 2 reprezentanți ai unui concurent, care au comunicat cu observatorul partidului respectiv timp de 3-4 minute. Președinta SV a reacționat și a cerut acestora să se prezinte cine sunt, după care le-a solicitat acestora să părăsească secția. Cetățenii s-au conformat.

SV 17 Botanica. Reprezentantul unui concurent s-a aflat 10 minute în incinta secției de votare, timp în care a discutat cu observatorii din partea partidului.

Agitație electorală sau PR negru în perimetrul și/sau în apropierea secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 5 cazuri

SV 1 Botanica. Observatorul Promo-LEX a fost informat de către o alegătoare despre faptul că reprezentanții unui concurent merg la ușile apartamentelor, îndeamnă oamenii să meargă la vot, și le sugerează pe cine să voteze, împărțind flyere sau distribuindu-le în cutiile poștale, cu concurentul respectiv.

SV 151 Centru. Președintele BESV a fost apelat de către un alegător, care spune că a fost sunat deja de 5 ori de reprezentanții unui concurent și îndemnat să meargă la vot.

SV 300 Stăuceni. Un alegător care a votat anterior, a adus un alegător căruia i-a indicat să voteze un anumit candidat care este primul pe listă. Membri BESV i-au făcut acestei observație, după care cetățeanul a plecat.

SV 20 Botanica. Un alegător, după ce a votat, s-a reținut aproximativ încă 10 minute în perimetrul de 20 de metri de la SV și a discutat cu observatorul partidului despre concurenții electorali, în special despre punctele slabe ale unui concurent.

SV 278 Vatra. Un alegător după ce i s-a eliberat buletinul de vot, a întrebat în glas „Eu cu cine votez?” la care un membru BESV a declarat că votezi cu cine dorești. Alegătorul a votat.

Activități de mobilizare a alegătorilor – 5 cazuri

SV 47 Botanica. Mai mulți alegători au declarat că au fost telefonați acasă și încurajați să meargă la votare.

SV 47 Botanica Membrii BESV au informat observatorul PromoLEX că au fost telefonați și îndemnați să voteze.

SV 281 Băcioi. Observatorul Promo-LEX a fost telefonat și îndemnat să iasă la vot.

Un concurent electoral, prin intermediul postărilor video pe rețele de socializare, îndeamnă alegătorii să iasă la vot.

Un concurent electoral, pe pagina sa publică, a făcut o postare prin care îndeamnă alegătorii să iasă la vot, și să voteze conform anumitor criterii.

Acte de violență sau intimidări ale alegătorilor, sau altor persoane – 2 cazuri

SV 241 Rîșcani. Doi alegători (un domn și o doamnă) au rămas indignați că o persoană care anterior închiria la ei apartamentul este înregistrată pe listele electorale și a votat. Unul din ei a lovit calculatorul operatorului, (celălalt a filmat) după care au fost careva discuții dintre aceștia și cei prezenți (observatori, membri BESV). Ei s-au aflat o perioadă de 30 minute. A fost chemată poliția, care a discutat cu alegători și au vizionat înregistrările video de pe camerele video din incinta SV. Într-un final aceștia au părăsit SV.

SV 42 Botanica. Un alegător în stare de ebrietate după ce s-a înregistrat, s-a apropiat către membrii BESV cu listele electorale. Fiind numele lui scris pe ultima pagină din listă, alegătorul susținea că a fost înregistrat la altă adresă, însă nu este corect. S-a iscat un conflict, alegătorul a utilizat cuvinte necenzurate și a încercat să aplice violență. A fost solicitată poliția care a intervenit.

Deficiențe în listele electorale (discrepanțe dintre adrese; alegători decedați; semnături în locul altor persoane) – 19 cazuri

SV 302 Stăuceni. Un alegător și-a schimbat recent domiciliul, nu a fost identificat în listele electorale de bază. Dat fiind

faptul că adresa conform actului de identitate corespunde SV, acesta a fost inclus pe listele electorale suplimentare.

SV 155 Centru. Un alegător a depistat că tatăl său decedat din anul 2003 este în listele electorale de bază.

SV 54 Botanica. Absența alegătorului în listele de bază și în SIAS Alegeri, cu toate că datele din buletin erau valabile pentru secția de votare respectivă. Alegătorul a fost introdus în lista suplimentară.

SV 143 Centru. Alegătorul nu s-a regăsit în listele electorale de bază. SIAS Alegeri l-a identificat repartizat la secția de votare în Durlești, pe str. Testemițanu. Persoana locuiește în or. Chișinău pe str. Testemițanu, și mereu a votat în secția de votare respectivă. Cetățeanul nu a locuit niciodată la Durlești. Președintele BESV a contactat CEC și i s-a permis să voteze fiind inclusă în listele electorale suplimentare.

SV 5 Botanica. Un alegător a constatat în baza listelor electorale de bază că la adresa lui mai erau alte 3 persoane înregistrate. Însă în SIAS Alegeri aceste persoane nu erau înregistrate la adresa dată. După ce alegătorul a expus deficiența, membrii BESV au verificat listele și au constatat că a fost comisă o eroare referitor la adresa persoanelor respective.

SV 54 Botanica. Un alegător nu s-a regăsit în listele de bază și nici în SIAS "Alegeri". Dat fiind faptul că adresa din buletin demonstra arondarea la secția de votare respectivă, alegătorul a fost inclus pe listele suplimentare.

SV 226 Rîșcani. Un alegător a observat pe listele electorale 2 persoane incluse care sunt decedate.

SV 99 Buiucani. Un alegător a identificat că în noul său apartament achiziționat sunt înregistrate 4 persoane străine care, probabil, anterior au locuit acolo. Președintele BESV i-a sugerat alegătorului să apeleze la Agenția Servicii Publice să soluționeze problema.

SV 88 Buiucani. Un alegător a observat câteva persoane înregistrate la domiciliul său, a început să strige, avea pretenții către președintele BESV, care i-a explicat că nu membrii BESV întocmesc listele electorale. Domnul a fost rugat

să plece, el a părăsit încăperea, după care s-a întors cu reporterii unui post de televiziune, doamna președintă a oferit interviu explicând situația dată.

SV 278 Vatra. Un alegător, conform listelor de bază este arondat la această secție, însă potrivit SIAS Alegeri figurează cu drept de vot la altă SV. Președintele SV după ce a verificat actele de identitate a permis ca aceștia să voteze.

SV 233 Rîșcani. Un alegător a identificat 3 persoane înregistrate la adresa sa de domiciliu. Acesta afirmă că în urmă cu mai mulți ani (9) a procurat acest apartament de la aceste persoane. Alegătorul a depus o contestație.

SV 45 Botanica. Un alegător a depistat fiul decedat din anul 1999 prezent în listele electorale, a fost la secția pașapoarte pentru a rezolva această problemă anterior, însă de fiecare dată figurează fiul pe liste.

SV 103 Buiucani. Un alegător cu domiciliul pe str. Buiucani 6, care este locatar de mulți ani al acestui bloc, a identificat în listele electorale persoane înregistrate pe str Buiucani 16. Acesta a menționat că așa adresă nu există. La adresa respectivă aveau viza de reședință 12 persoane, dintre care 1 votase deja.

SV 3 Botanica. Un alegător a identificat o persoană străină înregistrată la adresa sa de domiciliu. Acesta s-a adresat de mai multe ori la secția de pașapoarte pentru a soluționa această problemă, însă timp de 8 ani, de fiecare dată persoana dată figurează pe listele electorale.

SV 102 Buiucani. Un alegător nu a fost regăsit în SIAS "Alegeri", cu toate că este înregistrată în listele electorale de bază. SIAS "Alegeri" indică că alegătorul este arondat la SV de la Spitalul de Urgență (a votat acolo în turul I, dat fiind faptul că era internată). Membrii BESV au contactat CEC și, într-un final, i s-a permis să voteze.

SV 297 Grătiești. Președintele BESV a observat în listele electorale o persoană decedată cu mulți ani în urmă (1963).

SV 302 Stăuceni. Un alegător nu s-a identificat în listele electorale de bază și nici în SIAS "Alegeri", însă datele din

buletinul de identitate confirmă faptul că acesta poate vota la această secție. Alegătorul a votat, fiind inclus pe lista electorală suplimentară.

SV 54 Botanica. Un alegător s-a regăsit în SIAS Alegeri, dar nu și în listele de bază. Recent a achiziționat apartamentul. A fost introdus în lista suplimentară

SV 54 Botanica. Alegător nu s-a regăsit în listele electorale de bază și a fost introdus pe lista suplimentară.

Fotografierea buletinelor de vot – 12 cazuri.

SV 16 Botanica. Un alegător a fotografiat buletinul de vot, însă după ce a fost atenționat, poza a fost ștearsă.

SV 204 Rîșcani. Un alegător a fotografiat buletinul de vot, după aplicarea ștampilei „Votat”. Membrii BESV nu au observat acest lucru. Persoana dată a plecat, fără ca poza să fie ștearsă.

SV 95 Buiucani. Un alegător a fotografiat buletinul de vot. Președintele BESV a încercat să vorbească cu el în privința ștergerii pozei, însă nu a reușit pentru că alegătorul a plecat din secție.

SV 151 Centru. Un alegător a fotografiat buletinul de vot, după aplicarea ștampilei „Votat”. Mai mulți observatori au remarcat acest lucru. Persoana dată neagă faptul că ar fi fotografiat, nu a vrut să arate telefonul. Poza nu a fost ștearsă.

SV 266 Durlești. Un alegător a fotografiat buletinul de vot. Vicepreședintele SV a observat acest moment și a solicitat ca în prezența acestuia alegătorul a șters poza. Poza a fost ștearsă.

SV 10 Botanica. Un alegător a fotografiat buletinul de vot, însă la solicitarea Președintelui BESV, acesta a șters poza.

SV 8 Botanica. Un alegător a filmat cum a aplicat ștampila „VOTAT” și a reușit să iasă din secția de votare, chiar dacă președintele BESV a încercat să îl oprească.

SV 70 Botanica. Un alegător a fotografiat buletinul de vot. La atenționarea președintelui BESV, alegătorul a răspuns că este dreptul lui să fotografieze și că poza este pentru darea de

seamă. Totuși, la insistența președintelui, alegătorul a șters poza.

SV 230 Rîșcani. Un alegător aflându-se în cabina de vot, a încercat să fotografieze buletinul de vot. Acesta a fost observat de membrii BESV, care au anulat acel buletin de vot și i-au oferit altul pentru a vota. Alegătorul a votat.

SV 103 Buiucani. Un alegător a fotografiat buletinul de vot, un membrul al comisiei s-a apropiat, iar poza a fost ștearsă.

SV 103 Buiucani. Un alegător a fotografiat buletinul de vot, un membrul al BESV s-a apropiat, iar poza a fost ștearsă.

SV 98 Buiucani. Un alegător a constatat faptul că la adresa lui sunt înregistrate alte 2 persoane care nu mai locuiesc acolo de 20 ani.

Altele

SV 27 Botanica. Prezența unei camere de supraveghere (instalată pe perete) în spatele urnelor de votare.

SV 213 Rîșcani. O persoană necunoscută s-a prezentat la SV pentru a înregistra 5 cereri privind votarea la locul aflării. Această persoană a declarat că este rudă cu persoanele în numele cărora a dorit să depună cererile. Însă la SV sa prezentat și o rudă a acelor persoane care a declarat că cu câteva zile în urmă acestea a fost contactate și li s-a cerut să le ofere niște informații cu caracter personal.

SV 212 Centru. Un alegător (cu necesități speciale) a fost adus cu un automobilul. Acesta se afla în imposibilitate de a intra în secția de votare. Președinta a decis să ia foaia din listele electorale unde domnul este înscris, un buletin de vot și urna mobilă și a ieșit înafara SV unde se afla alegătorul. Respectiv acesta a votat, fiind vizibilă alegerea acestuia.

SV 15 Botanica. Un alegător a semnat în listă, însă a refuzat să i se aplice ștampila în buletin. Drept urmare, alegătorului nu i-a fost permis să voteze.

Misiunea de observare Promo-LEX a alegerilor locale noi din 20 mai (3 iunie) 2018 monitorizează al doilea tur de scrutin din circumscripția Chișinău prin intermediul a 5 observatori pe

termen lung (OTL). În ziua scrutinului, Promo-LEX a delegat câte un observator pe termen scurt (OTS) în fiecare secție de votare din circumscripție. Observatorii implicați în procesul de monitorizare au semnat Codul de conduită al observatorului național independent Promo-LEX, obligându-se să acționeze operativ, cu buna-credință și în mod non-partizan. Activitatea tuturor observatorilor este coordonată de echipa centrală a asociației.

Activitatea MO Promo-LEX este susținută financiar de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate în rapoartele publice Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Pentru mai multe detalii, contactați:

Axenia Chirilov, Ofițer de comunicare al Misiunii de Observare a Alegerilor Promo-LEX

GSM 060168314

E-mail: axenia.chirilov@promolex.md

Misiunea de Observare Promo-LEX a alegerilor locale noi din 20 mai (3 iunie) 2018: noi detalii privind

desfășurarea scrutinului în mun. Chișinău

3 iunie 2018

Ora: 14.30

Misiunea Promo-LEX de Observare a Alegerilor Locale noi constată,

Votarea nejustificată în grup (în cabine de vot se află 2 și mai multe persoane) – 2 cazuri

SV 281 Băcioi. Doi alegători au votat concomitent în aceeași cabină de vot. Nimeni nu a intervenit.

SV 249 Rîșcani. Două persoane au votat împreună în aceeași cabină de vot. Motivul invocat au fost problemele de sănătate ale soțului, din care cauză a fost necesar ajutorul soției.

Prezența nejustificată a persoanelor neautorizate în incinta sau perimetrul de 50 de metri ai secției de votare – 6 cazuri

SV 231 Rîșcani. În cadrul SV, pe o perioadă de 5-7 minute s-a aflat reprezentantul unui concurent electoral, care a comunicat cu observatorul de la partid.

SV 205 Rîșcani. Un reprezentant al concurentului electoral, din stuff-ul central al partidului, cu încă 2 persoane s-au aflat în incinta secției de votare timp de 5 minute, au discutat cu președintele BESV, după care au plecat la altă secție de votare.

SV 140 Centru. Un reprezentant al concurentului electoral, din stuff-ul central al partidului, s-a aflat acolo 5 minute, timp în care a discutat cu membrii BESV, întrebând cine este observatorul din partea partidului.

SV 17 Botanica. Un reprezentant al unui concurent a sosit la SV și s-a interesat de felul în care se desfășoară alegerile, după care a plecat zicând ca va reveni. Potrivit declarațiilor Președintelui BESV, este vorba de un reprezentant al echipei

de conducere a partidului.

SV 220 Rîșcani. Doi reprezentanți ai unui concurent electoral s-au aflat la intrarea în secția de votare timp de peste 20 de minute, discutând cu alegătorii.

SV 51 Botanica. Un concurent electoral a trecut pe lângă SV (circa 10 metri de la intrare) și s-a salutat cu alegătorii din perimetrul respectiv, după care a plecat.

Zvonuri, tentative sau chiar situații de recompense materiale sau bănești oferite alegătorilor în perimetrul și/sau în apropierea secției de votare pentru a determina alegerea alegătorilor – 1 caz

SV 57 Botanica. Observatorul Promo-LEX a auzit cum membrii BESV, vorbind între ei, au spus că au auzit de la un grup de alegători (care locuiesc la aceeași adresă) că au venit să voteze pentru un concurent fiind plătiți pentru asta.

Transportarea organizată a alegătorilor (autocare, microbuze sau alte unități de transport care în mod normal nu ar avea ce căuta în preajmă) – 2 cazuri

SV 303 Tohatin. Un automobil cu numărul de înmatriculare CIP 414, (la fel a fost și în turul I al alegerilor) transportă alegători în stare de ebrietate, din satul Cheltuitori, la secția de votare. A fost observat de două ori automobilul, a transportat 6 persoane.

SV 57 Botanica. Observatorul a raportat prezența unui microbuz, probabil Volkswagen, în raza SV în care urca un grup de alegători.

Deficiențe tehnice în funcționarea SIAS Alegeri (suspendarea funcționării; situații când SIAS Alegeri indică faptul că alegătorul a votat, iar acesta susține că nu a votat) – 1 caz

SV 262 Durlești. SIAS Alegeri nu a funcționat timp de 5 minute la un calculator, 20 de minute la alt calculator. S-a format coadă de alegători, din cauza aceasta s-au arătat nemulțumiți.

Deficiențe în listele electorale (discrepanțe dintre adrese; alegători decedați; semnături în locul altor persoane) – 12

cazuri

SV 17 Botanica. Un alegător a constatat că în listă sunt prezente persoane decedate. Președintele a zis că nu este problema lor, ci a secției de pașapoarte.

SV 70 Botanica. Un alegător a identificat o persoană străină înregistrată la adresa sa de domiciliu. Din afirmațiile acestuia, locuința a achiziționat-o în anul 2006, an în care a fost exclus și fostul proprietar de la adresa respectivă.

SV 153 Centru. Un alegător nu s-a regăsit în liste electorale, dar nici sistemul SIAS alegeri. I s-a permis votarea în baza listelor suplimentare.

SV 302 Stăuceni. Un alegător nu era inclus în listele electorale de bază, însă potrivit datelor din buletin de identitate, acesta figurează la această secție. Acesta menționează că în primul tur din 20 mai 2018, figura în SIAS Alegeri și listele electorale. Președintele BESV a permis ca acesta să voteze fiind inclus pe lista electorală suplimentară.

SV 152 Centru. Un alegător a identificat o persoană străină înscrisă la adresa sa.

SV 278 Vatra. Doi alegători, sunt incluși în SIAS Alegeri la altă SV, însă în listele electorale de bază figurau la această SV. Președintele SV după ce a verificat actele de identitate a permis ca aceștia să voteze.

SV 9 Botanica. Un alegător nu s-a regăsit în listele electorale, chiar dacă anii trecuți era prezent. I s-a propus să scrie o contestație, însă a refuzat zicând că va suna la CEC personal și va rezolva.

SV 9 Botanica. Un cuplu a constatat ca în listele electorale este înregistrată o persoana decedată la adresa lor de domiciliu. Membrii BESV au zis că asta nu depinde de ei și le-au propus să scrie o contestație. Ei au refuzat și au plecat, însă ulterior acestea au revenit și au declarat că au clarificat situația, fiind convinși că ulterior situația nu se va mai repeta.

SV 110 Buiucani. Un alegător nu s-a regăsit în listele electorale de bază, fiind inclus în listele suplimentare.

SV 3 Botanica. Un alegător a identificat o persoană străină înregistrată la adresa sa de domiciliu. Acesta a menționat că anterior s-a prezentat la Agenția Servicii Publice și a soluționat problema. Menționăm că persoana respectivă deja de peste 12 ani nu mai locuiește acolo.

SV 54 Botanica. Potrivit informației din SIAS „Alegeri”, un alegător era arondat la altă secție de votare. Urmare însă a verificării adresei din buletinul de identitate, s-a constatat că aceasta corespunde cu SV 54. Ca rezultat, alegătorul a fost inclus în listele electorale suplimentare.

SV 302 Stăuceni. Un alegător a depistat în listele electorale de bază o persoană străină înregistrată la adresa sa de domiciliu.

Fotografierea buletinelor de vot – 4 cazuri

SV 230 Rîșcani. Un alegător a fotografiat buletinul de vot. La solicitarea președintelui SV, poza a fost ștearsă.

SV 81 Buiucani. Un alegător a fotografiat buletinul de vot. La solicitarea membrilor SV, alegătorul a refuzat să șteargă poza. A fost chemată poliția, însă alegătorul oricum a refuzat să șteargă poza și a scris o contestație pe motiv că nu este de acord că nu se permite să fie fotografiat buletinul.

SV 70 Botanica. Un alegător a fotografiat buletinul de vot. La solicitarea membrilor BESV, alegătorul a șters poza.

SV 213 Rîșcani. Un alegător a fotografiat buletinul de vot după aplicarea ștampilei „Votat”. Ulterior, la solicitarea membrilor BESV, poza a fost ștearsă.

Votarea cu deficiențe la prezentarea actelor de identitate – 4 caz

SV 54 Botanica. Un alegător s-a prezentat cu copia fișei de însoțire a buletinului, susținând că a pierdut fișa originală. Președintele BESV i-a permis să voteze.

SV 217 Rîșcani. Un alegător și-a exprimat nemulțumirea în privința aplicării ștampilei în fișa de însoțire a buletinului de identitate. După ce a votat, acesta a refuzat să părăsească incinta secției de votare, fiind necesară intervenția poliției

în acest scop.

SV 149 Centru. Un alegător a venit să voteze cu buletinul de identitate deteriorat (avea o gaură). Președintele BESV nu i-a permis, din care cauză alegătorul a depus o contestație.

SV 82 Buiucani. Un alegător a fost introdus în SIAS Alegeri, după care la masa membrilor BESV s-a constatat că nu are fișa de însoțire. Nu i s-a permis să voteze și Președintele BESV a declarat că va întocmi un proces verbal în care va indica incidentul.

Agitație electorală on-line cu promovarea ambilor concurenți pentru funcția de primar – cel puțin pe 6 portaluri de știri

Altele

SV 98 Buiucani. O doamnă a venit să voteze cu fiica sa de 29 de ani care prezenta semne de dizabilitate psihică. După ce și-a exercitat dreptul la vot, doamna a insistat să i se ofere buletin de vot și fiicei sale. Avea un document unde era menționat „persoană cu statut special”. În listele electorale de bază nu a fost regăsită. Membrii BESV au sunat la CEC unde li s-a spus că nu i se permite să voteze.

SV 248 Rîșcani. Un alegător a solicitat un alt buletin de vot, invocând faptul că a completat greșit cel eliberat. Președintele SV refuzat. Alegătorul a vrut să rupă buletinul de vot, însă președintele SV, nu i-a permis, și a luat de la acesta buletinul de vot și la pus în urnă. Alegătorul a depus o contestație.

SV 4 Botanica. O persoană neidentificată a chemat nemotivat poliția la SV. Poliția a sosit și după ce a constatat că totul este în regulă în perimetrul SV, a contactat Președintele BESV să clarifice dacă s-a întâmplat ceva. Președintele a confirmat că totul este în regulă și în SV.

Misiunea de observare Promo-LEX a alegerilor locale noi din 20 mai (3 iunie) 2018 monitorizează al doilea tur de scrutin din circumscripția Chișinău prin intermediul a 5 observatori pe termen lung (OTL). În ziua scrutinului, Promo-LEX a delegat câte un observator pe termen scurt (OTS) în fiecare secție de

votare din circumscripție. Observatorii implicați în procesul de monitorizare au semnat Codul de conduită al observatorului național independent Promo-LEX, obligându-se să acționeze operativ, cu buna-credință și în mod non-partizan. Activitatea tuturor observatorilor este coordonată de echipa centrală a asociației.

Activitatea MO Promo-LEX este susținută financiar de Agenția Statelor Unite pentru Dezvoltare Internațională (USAID). Opiniile exprimate în rapoartele publice Promo-LEX aparțin autorilor și nu reflectă neapărat punctul de vedere al finanțatorilor.

Pentru mai multe detalii, contactați:

Axenia Chirilov, Ofițer de comunicare al Misiunii de Observare a Alegerilor Promo-LEX: GSM 060168314, e-mail: axenia.chirilov@promolex.md